

**COVID-19 ΚΑΙ
ΣΑΡΚΟΠΕΝΙΑ.
Η ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ
ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ
ΗΠΙΑΣ ΑΣΚΗΣΗΣ**

**Αθανασίου Λ.¹, Αθανασίου Π.², Νικολακοπούλου Σ.³,
Κωνσταντίνου Α.³, Μάσχα Ο.⁴, Διονυσιώτης Ι.⁵,
Κουτσιλιέρης Μ.⁶, Κώστογλου-Αθανασίου Ι.⁷**

¹Ρευματολογικό Τμήμα, ΓΝ Ασκληπιείο Βούλας

**²Ρευματολογική Κλινική, ΓΝ Θεσσαλονίκης «Άγιος
Πάυλος»**

³Τμήμα COVID-19, ΓΝ Ασκληπιείο Βούλας

**⁴Τμήμα Κλινικής Βιοπαθολογίας, ΓΝ Ασκληπιείο
Βούλας**

**⁵Τμήμα Αποκατάστασης Βλαβών Νωτιαίου Μυελού,
Πανεπιστήμιο Πατρών, Ρίο, Πάτρα**

⁶Εργαστήριο Φυσιολογίας, Ιατρική Σχολή, ΕΚΠΑ

**⁷Τμήμα Ενδοκρινολογίας, Διαβήτου, Μεταβολισμού,
ΓΝ Ασκληπιείο Βούλας**

Σκοποί

- Η σαρκοπενία είναι συνέπεια νοσηλείας και σύντομης ή μακράς παραμονής σε μονάδα εντατικής θεραπείας.
- Η σαρκοπενία μπορεί να είναι συνέπεια της νοσηλείας λόγω λοίμωξης από τον ιό COVID-19.
- Σκοπός της εργασίας ήταν η περιγραφή σαρκοπενίας ως συνέπεια νοσηλείας λόγω βαριάς λοίμωξης από τον ιό SARS-CoV-2.

Μέθοδοι

- Περιγράφεται ομάδα 5 ασθενών, ανδρών, ηλικίας 52-64 ετών που νοσηλεύτηκαν λόγω βαριάς λοίμωξης από τον ιό SARS-CoV-2.
- Ολοι οι ασθενείς εμφάνισαν πνευμονία.
- Ωστόσο, δεν χρειάστηκαν διασωλήνωση.
- Είχαν συννοσηρότητες όπως σακχαρώδη διαβήτη τύπου 2, υποθυρεοειδισμό, υπερλιπιδαιμία και παχυσαρκία.

Αποτελέσματα

- Μετά την έξοδο από τη μονάδα εντατικής θεραπείας όλοι οι ασθενείς εμφάνισαν βαριά σαρκοπενία με αποτέλεσμα σοβαρό περιορισμό της κίνησης.
- Οι ασθενείς αντιμετωπίστηκαν με τη χορήγηση βιταμίνης D, επαρκή θρέψη και φυσικοθεραπεία.
- Μετά την έξοδο από το νοσοκομείο δόθηκαν οδηγίες και ένα πρόγραμμα ήπιας άσκησης.
- Όλοι οι ασθενείς βελτιώθηκαν.
- Ωστόσο, η αποθεραπεία ήταν βραδεία και απαίτησε σοβαρή προσπάθεια από την ομάδα αντιμετώπισης και τους ίδιους τους ασθενείς.

Συμπεράσματα

- Η σαρκοπενία μπορεί να είναι συνέπεια σοβαρής λοίμωξης από τον ιό SARS-CoV-2.
- Εκδηλώνεται σαν περιορισμός της κίνησης.
- Η παρουσία συννοσηροτήτων και ιδιαίτερα σακχαρώδους διαβήτη φαίνεται ότι είναι παράγοντες κινδύνου για την εμφάνιση της σαρκοπενίας.
- Οι ασθενείς θα πρέπει να αντιμετωπίζονται με πρόγραμμα ήπιας άσκησης.
- Η αποθεραπεία είναι βραδεία.
- Η προσθήκη βιταμίνης D, καθώς και πρόγραμμα επαρκούς διατροφής είναι αναγκαία για την πλήρη και επιτυχή αποκατάσταση των ασθενών.

References

- Piotrowicz K, Gąsowski J, Michel JP, Veronese N. Post-COVID-19 acute sarcopenia: physiopathology and management. *Aging Clin Exp Res*. 2021 Oct;33(10):2887-2898.
- Soares MN, Eggelbusch M, Naddaf E, Gerrits KHL, van der Schaaf M, van den Borst B, Wiersinga WJ, van Vugt M, Weijs PJM, Murray AJ, Wüst RCI. Skeletal muscle alterations in patients with acute Covid-19 and post-acute sequelae of Covid-19. *J Cachexia Sarcopenia Muscle*. 2022 Feb;13(1):11-22.
- Menozzi R, Valoriani F, Prampolini F, Banchelli F, Boldrini E, Martelli F, Galetti S, Fari' R, Gabriele S, Palumbo P, Forni D, Pantaleoni M, D'Amico R, Pecchi AR. Impact of sarcopenia in SARS-CoV-2 patients during two different epidemic waves. *Clin Nutr ESPEN*. 2022 Feb;47:252-259.